

Karmøy kommune
Lene Yvonne Kvilhaug
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Deres ref.:
Vår ref.: 21/9047-4
Saksbehandler: Susanne Olsen
Dato: 17.03.2021

Godkjenning av vedtak om stenging av skoler/digital undervisning i skoler i Karmøy kommune

Det vises til e-post sendt 17.03.21 til Helsedirektoratet fra Lene Yvonne Kvilhaug i Karmøy kommune, vedrørende vedtak fattet av kommunelegen i Karmøy kommune om stengning av skoler i kommunen.

Karmøy kommune har fattet følgende vedtak med hjemme i smittevernloven § 4-1:

§ 3 Opplærings- og utdanningsinstitusjoner

Videregående skoler, ungdomsskoler og barneskoler skal holde sine lokaler stengt for elever slik at undervisning skjer digitalt. Barn og unge med særlige omsorgsbehov som ikke kan ivaretas når virksomhetene holder stengt, samt barn med foreldre i samfunnskritiske funksjoner, skal fortsatt gis tilbud.

Vedtaket varighet er t.o.m fredag 26. mars 2021, jf. Karmøys lokale forskrift § 6.

Karmøy kommune har oversendt stengningsvedtaket til godkjenning hos Helsedirektoratet, i tråd med § 12c andre ledd i forskrift om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (covid-19-forskriften). Bestemmelsen lyder slik:

§ 12c. Kommunens myndighet til å stenge eller begrense aktivitet ved barnehager, skoler og andre utdanningsinstitusjoner

Kommunen kan fatte vedtak om stenging eller begrensning av aktivitet i en enkelt barnehage, skole, universitet, høyskole, fagskole eller annen utdanningsinstitusjon etter smittevernloven § 4-1 første ledd dersom det er nødvendig for å stanse pågående smittespredning. Slikt vedtak kan ikke fattes av kommunen som et generelt forebyggende tiltak.

Kommunen kan bare fatte generelt stengingsvedtak for barnehager, skoler universiteter, høyskoler, fagskoler eller andre utdanningsinstitusjoner i kommunen dersom det er stor smittespredning. Kommunene i en bo- og arbeidsmarkedsregion bør samarbeide om slike vedtak. Vedtakene skal godkjennes av Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Susanne Olsen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Om stenging av skoler og Helsedirektoratets rolle som godkjenningsmyndighet

Vedtak om å generelt stenge barnehager og skoler i kommunen, er et svært inngripende smitteverntiltak. Det er Helsedirektoratets generelle vurdering at stengning av skoler bør begrenses så langt det lar seg gjøre, og at kommunene primært bør søke å holde skolene åpne på rødt tiltaksnivå. Dette er også rådet fra Folkehelseinstituttet.

Helsedirektoratets rolle som godkjenningsmyndighet for generelle stengningsvedtak etter covid-19-forskriften § 12c andre ledd, er å kontrollere at nødvendige hensyn er vurdert og ivarettatt når kommunen benytter sin vedtakskompetanse etter smittevernloven § 4-1 til å stenge skoler i kommunen. Dette innebærer å vurdere om vilkåret om "stor smittespredning" i covid-19-forskriften § 12c andre ledd er oppfylt, samt vurdere om kommunene har gjort nødvendige vurderinger etter smittevernloven § 1-5 og § 4-1.

Ved behov for bistand til å vurdere tiltaksnivået på skolene i kommunen, kan kommunene søke rådgivning hos Folkehelseinstituttet. Det samme gjelder ved behov for bistand til å gjøre de smittevernfaglige vurderingene som kreves etter smittevernloven § 1-5 og § 4-1, dersom det er aktuelt å vurdere vedtak om stengning.

Helsedirektoratets vurdering

Det følger av covid-19-forskriften § 12c andre ledd at generelle vedtak om stengning av skoler mv., bare kan fattes ved "stor smittespredning". Karmøy kommune skriver i begrunnelsen for sitt vedtak at det er pågående utbrudd på ytre Haugalandet av mutert koronavirus. Antall smittede har vært høyt over en lengre periode i Haugesund kommune og er stadig økende. Utbruddet har som forventet ila kort tid også spredt seg til nabokommunene, herunder Karmøy kommune. Utbruddet består, så langt man vet, utelukkende av britisk mutert virus og sprer seg på en helt annen måte blant barn og unge enn tidligere.

Karmøy kommune skriver videre at viruset smitter tydelig lettere mellom barn og ansatte med kort inkubasjonstid i mange skoler/barnehager samtidig, noe som gir et sterkt press på TISK-kapasiteten i kommunen. Dette er et utbrudd som fra starten er forårsaket av virusvariant med større spredningsevne, og man har tross forsterket TISK i utbruddets første uker ikke klart å begrense spredningen, og man gjør i distriktet nå erfaringer av virusets spredningsmønster som det ikke finnes sterke erfaringer av i norsk kontekst fra tidligere.

Helsedirektoratet legger til grunn Karmøy kommunes beskrivelse av smittesituasjonen i kommunen, og vurderer på denne bakgrunn at vilkåret om "stor smittespredning" i covid-19-forskriften § 12c andre ledd er oppfylt.

I tillegg til vilkåret om "stor smittespredning", må smitteverntiltak som fattes med hjemmel i smittevernloven være basert på en klar medisinskfaglig begrunnelse, være nødvendig av hensyn til smittevernet og fremstå tjenlig etter en helhetsvurdering, jf. smittevernloven § 1-5. At tiltaket må være nødvendig, følger også av smittevernloven § 4-1.

Karmøy kommune vurderer at tiltaket er medisinskfaglig begrunnet og nødvendig av hensyn til smittevernet. Kommunelegen og smittevernlegen i Karmøy kommune viser til at det er særlig

behov for å vurdere smittesituasjonen i skolene og barnehagene. Dette skjer på bakgrunn av raskt økende smittetall i et utbrudd som nært utelukkende er bekreftet å være av britisk mutert variant av koronaviruset. Man har økende smittetall blant barn i både Karmøy, Haugesund og Tysvær, og for Karmøy sin del har man nå en smitteandel der barn utgjør størstedelen av nye smittede. Det har vært smitte og mange karantenesatte klasser på videregående nivå, ungdomsskole og særlig i barneskoler. 3 av 4 barneskoler i Kopervik krets har smitte, og en av skolene har uavklart utbrudd. Kommunen ser videre at utbruddet har forgreninger og nærkontakter til nye skoler i kommunen og til flere barnehager. Det er et pågående uavklart utbrudd i en barnehage med mange smittede barn og ansatte, og man ser forgreninger med nye nærkontakter inn i flere andre barnehager. Gjennom forsterket TISK har man nå et stort antall karantenesatte.

Karmøy kommune vurderer videre at tiltaket er forholdsmessig etter en helhetsvurdering. Det fremkommer av kommunens vurdering at heving av tiltaksnivå til rødt nivå både har vært vurdert og innført, men at kommunen ikke ser dette tiltaket som tilstrekkelig nå. Det vises videre til at det er svært utfordrende for skolene å holde oppe driften med så mange elever og ansatte i karantene. Karmøy kommune skriver at skolene har laget gode planer for hvordan barn og unge skal følges opp i forbindelse med digital hjemmeundervisning, og at skolene opplever at det pedagogiske tilbudet og oppfølgingen av hver enkelt elev bli bedre med digital hjemmeundervisning, slik som situasjonen er på Haugalandet nå.

Karmøy kommune vurderer at det etter en helhetsvurdering vil være det beste for barna i denne situasjonen at det innføres digital hjemmeundervisning for alle trinn i skolen. Etter smittevernlegens vurdering vil den samfunnsmessige nytten ved smitteverntiltaket overstige den belastning og ulempe for de tiltaket gjelder.

Kommunen vurderer at en kortvarig og målrettet stenging kan gi hjelp til å raskere kunne skalere ned tiltak rettet mot barn og unge i et helhetsperspektiv i kommunen. Kommunens målsetning er å slå utbruddet tilbake på en slik måte, at vi etter en kortere periode på få uker kan gjenåpne skoler, barnehager og fritidsaktiviteter, slik at barn og unge raskere kan ta tilbake en mer normal hverdag. Kommunen anser sannsynligheten større for å lykkes med dette hvis det nå settes i verk kraftige tiltak for en begrenset periode.

Det fremkommer av vedtaket at stengning av skoler er avgrenset i tid til å ha to ukers varighet. Helsedirektoratet vil bemerke at kravene til å vurdere tiltakets nødvendighet og forholdsmessighet vil slå sterkere inn etter en viss tid når man får mer oversikt og en mer klarlagt situasjon. Når et tiltak ikke lenger er nødvendig, skal det straks oppheves eller begrenses, jf. smittevernloven § 4-1 femte ledd. Vi legger til grunn at Karmøy kommune fortløpende vil vurdere om det er nødvendig og forholdsmessig å opprettholde vedtaket om hjemmeundervisning, eller om smittesituasjonen kan tilsi at skolene kan gjenåpne på rødt tiltaksnivå før de to ukene har gått. Med bakgrunn i kunnskap fra skolestenging våren 2020, er det de yngste elevene som har de største utfordringene med hjemmeskole og digital undervisning. Vi ber derfor Karmøy kommune vurdere særskilt om tiltakets varighet kan reduseres til en uke for barneskolene, slik at de yngste elevene kan komme tilbake til skolen på rødt nivå før påsken.

Det legges opp til at sårbare barn og barn av foreldre med kritiske samfunnsfunksjoner fortsatt skal få et skoletilbud ved innføring av digital hjemmeundervisning. Helsedirektoratet er positive

til at det ivaretas tilbud til utsatte grupper under skolestengningen. Dette er kompenserende tiltak som vil bidra til å redusere tiltaksbyrden på et svært inngripende tiltak.

Det følger av covid-19-forskriften § 12c andre ledd at kommunene i en bo- og arbeidsmarkedsregion bør samarbeide om generelle stengningsvedtak for skoler mv. Det fremkommer av Karmøy kommunes oversendte vurderinger at kommunen har samarbeidet med Haugesund kommune og Tysvær kommune om felles utforming av forskrift vedrørende stengning av skoler i en begrenset periode. Helsedirektoratet er positive til at slikt samarbeid og samordning er gjennomført.

Helsedirektoratets konklusjon

Helsedirektoratet vurderer at vilkåret om stor smittespredning i covid-19-forskriften § 12 c andre ledd er oppfylt, og at Karmøy kommune har gjort de nødvendige vurderingene etter smittevernloven § 1-5 og § 4-1.

Helsedirektoratet godkjenner Karmøy kommunens vedtak om stenging av skoler og digital hjemmeundervisning for elever på videregående skoler, ungdomsskoler og barneskoler i kommunen.

Vedtaket gjelder t.o.m fredag 26. mars 2021, likevel slik at kortere varighet må vurderes dersom situasjonen tilsier at skolene fra neste uke kan gå over til rødt tiltaksnivå. Helsedirektoratet ber særlig Karmøy vurdere om de yngste barna kan komme tilbake til skolen med rødt tiltaksnivå før påske. Ved behov for forlengelse av vedtaket, vil det være nødvendig med ny godkjenning.

Ettersom det fremkommer i den oversendte dokumentasjonen at Karmøy kommune har samarbeidet med andre kommuner i bo- og arbeidsmarkedsregionen om felles utforming av forskrift vedrørende stengning av skoler, vil Helsedirektoratet bemerke at vi på nåværende tidspunkt kun har mottatt vedtak fra Karmøy kommune til godkjenning. Det er følgelig kun vedtak om stengning av skoler i Karmøy kommune som godkjennes i dette brevet.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Wenche Dahl Elde
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

